

1. Filmowe sylwetki nauczycieli

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń rozumie różnice w postawach bohaterów filmowych.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi wymienić cechy widzianych na filmach sylwetek nauczycieli,
- potrafi wartościować cechy idealnego nauczyciela,
- potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy,
- rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawieniem własnych pomysłów,
- potrafi ocenić bohaterów filmowych.

b. 2. Metoda i forma pracy

Praca w grupach, metoda skojarzeń, wizualizacja, ćwiczeń praktycznych, piramida wartości.

c. 3. Środki dydaktyczne

Fragmety filmów

Schemat do pracy w grupach (załącznik 1)

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i uświadamia im cele zajęć. Uczniowie wypisują skojarzenia do słowa *nauczyciel*, następnie wymieniają znanych im nauczycieli, którzy są bohaterami poznanych przez uczniów lektur szkolnych.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Uczniowie oglądają fragmenty filmów: *Ferdydurke* J. Skolimowskiego, *Młodzi gniewni* J. Smitha oraz *Stowarzyszenie umarłych poetów* P. Weira.
2. Następnie nauczyciel dzieli klasę na grupy, wybierani są sprawozdawcy, liderzy, sekretarze, przypomniane zostają zasady pracy w grupie. Uczniowie będą analizować postawy filmowych nauczycieli. Swoje prace prezentują na forum klasy, zostają one omówione, a wnioski zapisane do zeszytu (załącznik 1)
3. Uczniowie w swobodnych wypowiedziach dyskutują o wadach i zaletach filmowych nauczycieli, rozmawiają, który z bohaterów jest im szczególnie bliski. Swoje wypowiedzi popierają argumentami.

iii. c) Faza podsumowująca

Uczniowie wypisują na tablicy cechy idealnego nauczyciela. Następnie wartościują pomysły, podchodzą do tablicy i przyznają punkt temu, który według nich najtrafniej oddaje cechę idealnego nauczyciela, tworzona jest w ten sposób hierarchia problemu.

e. 5. Bibliografia

1. *Ferdydurke* (film), reż. Skolimowski J., Million Frames Limited, 1991.
2. *Młodzi gniewni* (film), reż. Smith J., Columbia TriStar Home Entertainment, 1995.
3. *Stowarzyszenie umarłych poetów* (film), reż. Weir P., Steven Haft, 1989.

f. 6. Załączniki

i. a) Karta pracy ucznia

Załącznik 1

Schemat do pracy w grupach

BOHATER FILMOWY	CECHY NAUCZYCIELA
PROFESOR BLADACZKA Z FILMU <i>FEDYDURKE</i> J. SKOLIMOWSKIEGO	
JOHN KEATING Z FILMU <i>STOWARZYSZENIE UMARŁYCH POETÓW</i> P. WEIRA	

LUANNE JOHNSON Z FILMU
MŁODZI GNIEWNI J. SMITHA

ii. b) Notatki dla nauczyciela

Przykładowe rozwiązanie ćwiczenia

BOHATER FILMOWY	CECHY NAUCZYCIELA
PROFESOR BLADACZKA Z FILMU <i>FEDYDURKE</i> J. SKOLIMOWSKIEGO	<p>Bładaczka – nauczyciel języka polskiego. Jego postać jest ukazana w sposób groteskowy. Powyższa groteskowość dotyczy zarówno ubioru jak i samego nazwiska. Ma kłopoty z utrzymaniem porządku na lekcji. Jego zachowania świadczą o tchórzostwie i obawie przed uczniami. Bładaczka wszystkie wiadomości, które stara się przekazać uczniom, odczytuje z książek. Jego język jest pełen schematów, szablonów, co świadczy o ubóstwie intelektualnym. Między nauczycielem a uczniami brak jest rzeczywistego kontaktu, a także brak jest dbałości o ten kontakt. Schematyzm nauczania idealnie odzwierciedla przytoczona scena, w której nauczyciel całkowicie nieudolnie usiłuje przekonać ucznia do zaakceptowania wielkości Słowackiego. Bładaczka narzuca uczniom schemat myślenia i nawet nie próbuje z nimi na ten temat rozmawiać. Problem w tym, że wszystko wskazuje na to, że nauczyciel sam do niczego nie jest przekonany oraz najwyraźniej nie ma wiary w to, że jest w stanie kogokolwiek czegokolwiek nauczyć. Dlatego też nieustannie powtarza puste, nic nieznaczące zdania. Kiedy Gałkiewicz buntuje się i oświadcza, że Słowacki go <i>nie zachwyca</i>, Bładaczka mówi: <i>Jak to nie zachwyca Gałkiewicza, jeśli tysiąc razy tłumaczyłem Gałkiewiczowi, że go zachwyca</i>. Nauczyciel powołuje się nawet na żonę i dziecko. Jest to wyrazem bezradności wobec zaistniałej sytuacji. Bładaczka obawia się, że utraci pracę, dlatego usiłuje wzruszyć ucznia losem żony i dziecka, którzy zostaną pozbawieni środków do życia, jeśli on straci pracę.</p>

JOHN KEATING Z FILMU
*STOWARZYSZENIE
UMARŁYCH POETÓW*
P. WEIRA

Keating to postać, która nie akceptuje szkolnych programów nauczania. Swoim podopiecznym wpaja umiejętność samodzielnego myślenia, kierowania swoim życiem, dobrego rozumienia poezji.

Scenariusz do filmu napisał Tom Schulman, a wyreżyserował go Peter Weir. Stworzyli oni dzieło, które z pewnością zbuntowało wiele młodych osób przeciwko szkolnym rygorom. Przeciwno nauczycielom i rodzicom, niewidzącym krzywdy, jaką robią młodzieży. Przeciwno ludziom wmawiającym im konieczność posłuszeństwa i niemożliwość posiadania własnego zdania. Niszczą oni ich lata, które powinny być najwspanialszymi w ich życiu.

O kapitanie, mój kapitanie – to słowa, które uczniom Welton Academy utkwia w głowie na długo. Tak zwracali się do Keatinga – jedyne go z nauczycieli, który dostrzegał ich problemy i troski. Nauczyciela, który był inny niż wszyscy, z bliżej nieokreślonego powodu. John zmienił ich życie, wniósł w nie odrobinę radości i szaleństwa. Wyzwolił ich od krat więzienia, surowych zasad i regulaminu szkoły.

Jednym z wątków filmu jest Stowarzyszenie umarłych poetów, o którym uczniowie dowiadują się od Keatinga. Było to stowarzyszenie oddające cześć poezji i jej twórcom. Jego członkowie spotykali się nocami w indiańskiej grocie rozkoszując się wierszami.

Chłopcy postanowili wznowić jego działalność i jeszcze tego samego wieczoru go reaktywują, ale musi to pozostać tajemnicą. Jednak jeden z nich chce powiększyć grono członków klubu, nie informując o tym kolegów. Umieszcza w gazetce szkolnej artykuł. Oczywiście wywołuje to istną burzę w szkole, a niektórym grozi wydalenie.

LUANNE JOHNSON Z
FILMU *MŁODZI GNIEWNI* J.
SMITHA

Louanne (Michelle Pfeiffer) jest absolwentką szkoły oficerskiej. W końcu spełnia swoje marzenie i zostaje nauczycielka języka angielskiego. Cała euforia mija, gdy trafia do klasy, gdzie uczą się ludzie z tzw. marginesu społecznego. Klasa nie jest przyjaźnie nastawiona do nowej pani profesor. Szczególnie daje w kość Emilio (Wade Dominguez), który kategorycznie odmawia współpracy z nauczycielką. Louanne się jednak nie poddaje. Zaczyna się walka o przetrwanie. Nauczycielka zaczyna stosować własny tok nauczania, chce pokazać, że nie jest pierwszą lepszą nauczycielką, która zaraz z nich zrezygnuje, zaczyna więc organizować konkursy, a pokazem swoich umiejętności wzbudza respekt w klasie. Pokazuje swoim wychowankom, że wcale nie uważa ich za złych. Tłumaczy im, że są zdolną młodzieżą, tylko nikt nie umiał ich zmotywować. Klasa zaczyna otwierać się przed nauczycielką tym bardziej, że ona nie stara się za wszelką cenę ich zmienić. Młodzież zaczyna przychodzić do niej po porady. Przychodzi czas, gdy nawet sam Emilio zwierza się jej ze swojego kłopotu. Louanne postanawia mu pomóc i chce zaczerpnąć rady u dyrektora szkoły. Jednak on odmawia jej pomocy, mówiąc, że traci tylko czas. Później nauczycielka dowiaduje się, że jej podopieczny został zabity. Załamuje się. Chce odejść z pracy, ponieważ uważa, że to wszystko, do czego dążyła, było tylko porwaniem się z motyką na słońce. Składa rezygnację. Uczniowie dowiadują się o tym, przygotowują jej niespodziankę i proszą, żeby została w szkole.

iii. c) Zadanie domowe

Przeprowadź wywiad z wybranym przez siebie nauczycielem.

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

brak